

KAJ MORA VSEBOVATI LETNO POROČILO O POSLOVANJU PGD

V praksi se na občnih zborih PGD na različne načine predstavlja letno poročilo. V nekaterih društvih predsednik pripravi poročilo, v nekaterih poročilo pripravijo posamezni funkcionarji, zadolženi za določeno delovno področje. V tem prispevku vas želim seznaniti s pravno ureditvijo poročila o poslovanju društva in na praktičen način prikazati, kakšna naj bo njegova vsebina.

Poročilo o poslovanju PGD za posamezno leto je najpomembnejši dokument, v katerem morajo biti zajete vse aktivnosti PGD v posameznem letu. Priprava poročila o poslovanju PGD, ki je predstavljeno na občnem zboru, je ena od najpomembnejših nalog predsednika in upravnega odbora, ki jo je treba opraviti celovito in odgovorno. V praksi se srečujemo z različnimi pojmi, kot so: letno poročilo društva, finančno poročilo društva in poročilo o poslovanju društva. Kaj dejansko mora sestaviti PGD na koncu leta?

V Zakonu o društvih je v IV. poglavju urejeno vprašanje premoženja društva in finančno poslovanje. V tem poglavju je v 26. členu urejeno tudi vprašanje računovodstva, in sicer od načina zagotavljanja podatkov do priprave poročil in obvezne predložitve letnega poročila AJPES.

Slovenski računovodski standard 33 (2007) – Računovodske rešitve v društvih in invalidskih organizacijah, glede letnega poročila v točki 33.3. določa, da društvo sestavi na podlagi podatkov, izkazanih v poslovnih knjigah, in popisa na koncu obračunskega obdobja letno poročilo, ki obsega:

- bilanco stanja, ki izkazuje stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na koncu obračunskega obdobja, s pojasnili,
- izkaz poslovnega izida, ki izkazuje stroške, donose, prihodke in presežek prihodkov ali presežek odhodkov v obračunskem obdobju, s pojasnili,
- prilogo k izkazu poslovnega izida, ki prikazuje obseg pridobitne dejavnosti društva v obračunskem obdobju, s pojasnili, ter
- poročilo o poslovanju društva.

Poročilo o poslovanju vsebuje opis poslovanja društva v obračunskem obdobju, za katero se sestavlja, in sicer predvsem način uresničevanja namena in ciljev društva v obračunskem obdobju, opredeljenih v temeljnem aktu in finančnih načrtih, ter opis drugih pomembnih zadev s področja poslovanja društva, ki pripomorejo k boljšemu razumevanju letnega poročila. Društva, ki opravljajo več vrst pridobitnih dejavnosti, opišejo tudi njihovo vrsto in obseg.

Zakon o društvih v 5. odstavku 26. člena določa, da mora društvo za poslovno leto, ki je enako koledarskemu, pripraviti letno poročilo, ki vsebuje:

- bilanco stanja in izkaz poslovnega izida s pojasnili k izkazu
- ter poročilo o poslovanju društva.

Letno poročilo PGD bo sestavljeno v skladu z zakonom, če bo vsebovalo:

- poročilo o poslovanju PGD,
- bilanco stanja,
- izkaz poslovnega izida,
- pojasnila k bilanci stanja in izkazu poslovnega izida.

Za sestavo bilance stanja in izkaz poslovnega izida s pojasnili k izidom računovodski standard in drugi predpisi natančno določajo njihovo vsebino. Nekoliko manj jasno pa je v praksi, kako mora biti sestavljeno poročilo o poslovanju PGD. V nadaljevanju bo naveden metodološki pristop za pripravo poročila o poslovanju PGD glede na pravne podlage, ki so bile predstavljene. Naloga sestavljavca poročila je, da opiše poslovanje društva v koledarskem letu, za katerega sestavlja poročilo, predvsem način uresničevanja namena in ciljev RD, opredeljenih v statutu in finančnem načrtu, ter opis vseh pomembnih zadev, ki pripomorejo k boljšemu razumevanju letnega poročila.

POROČILO O POSLOVANJU PGD _____ ZA LETO 2009

1. Uvod

V uvodu je treba pojasniti, da mora PGD sestaviti letno poročilo za poslovno leto, ki je enako koledarskemu letu. Sestavni del poročila je tudi poročilo o poslovanju PGD. V uvodnem delu poročila o poslovanju je treba opisati:

- statusni položaj: vpis v register društev, vpis pri AJPES-u, vpis v davčni register, članstvo pri GZS in pod katero številko je vpisano, ali so sprejeti vsi potrebni splošni akti in usklajeni z veljavno zakonodajo,
- število članov na začetku leta, število na novo sprejetih članov in kolikšno je število na koncu leta,
- starostno strukturo članov, ki naj služi kot podlaga za načrtovanje programa dela PGD v naslednjem letu,
- strukturo strokovne usposobljenosti članov za operativno gasilsko delo,
- kategorizacijo PGD in kadrovske ustreznost,
- vsebino notranjega nadzora, ki ga je opravil nadzorni odbor in njegove ugotovitve, kar je pogoj za odločanje o sprejemu letnega poročila na občnem zboru,
- morebitne posebnosti: obletnica ustanovitve, če je PGD sprejelo kakšno posebno priznanje ipd.

2. Način uresničevanja namena in ciljev PGD

To je bistveno vprašanje v vsakem letnem poročilu. Vedno se moramo vprašati, ali smo s svojimi aktivnostmi sledili namenu in ciljem PGD, kot smo si jih določili v statutu. V tem delu je treba odgovoriti na vprašanje, kako smo uresničevali:

- namen delovanja PGD - prostovoljno združevanje občanov, da postanejo prostovoljni gasilci, ki lahko sestavljajo gasilsko enoto. V skladu s pooblastilom opravlja preventivne in operativne naloge v zvezi z varstvom pred požarom, varstvom pred naravnimi in drugimi nesrečami ter zaščito in reševanjem na območju, ki ga ima opredeljenega kot požarno območje,
- cilje delovanja PGD
 - izvajanje preventivnih nalog varstva pred požarom in na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
 - izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob požarih, naravnih in drugih nesrečah;
 - vzgoja in usposabljanje članov in mladine za izvajanje gasilske dejavnosti;

- opravljanje nalog gasilstva kot dejavnosti, ki je v javnem interesu in humanitarne narave.

V poročilu je treba opisati, katere namene in cilje smo konkretno uresničevali v minulem letu in na kakšen način. Od obsega in načina uresničevanja namena in ciljev PGD je odvisno, ali bo naše delo ocenjeno kot primerno in skladno z Zakonom o društvih in Zakonom o gasilstvu ali ne.

V tem delu poročila je treba opisati tudi, kako so se člani PGD vključevali v uresničevanje posameznega namena in ciljev. Če je pri uresničevanju sodeloval le ozek krog članov, daje to povsem drugačno podobo, kot če se je vključevala večina članov. Da bi lahko poročali o tej točki, je treba med letom voditi tudi ustrezno evidenco. Tudi program dela bi moral slediti namenu in ciljem PGD.

3. Vodenje evidenc in poslovnih knjig

V tej točki opišemo, katere evidence vodi PGD, da vsi člani dobijo vpogled v ta del poslovanja, koliko je bilo prejete in odposlane pošte, na kaj se je nanašala, koliko je bilo prejetih in izdanih računov ipd. Če o teh podatkih ne poročamo, večina članov ne ve, kakšno je delo v PGD, in nima popolne predstave o njenem poslovanju. Pojasniti je tudi treba, kdo vodi posamezne evidence, na kakšen način, kje jih vodi in kje so shranjene. Evidence pravne osebe je treba voditi in hraniti na njenem sedežu.

4. Delo organov PGD

Poročati je treba, koliko sej je imel posamezni organ in kaj je obravnaval na sejah. Za delo organov je pomemben tudi podatek o udeležbi članov na sejah, njihovem aktivnem sodelovanju in izpolnjevanju zadolžitve. V tem delu poročila opišemo delo vseh organov, torej: upravnega odbora, nadzornega odbora in disciplinske komisije.

5. Pregled izpolnitve programa dela

Na občnem zboru v začetku leta 2009 je bil sprejet program dela za omenjeno leto. V poročilu je treba opisati, kako je bil opravljen program dela, kaj je bilo narejeno drugače, kaj ni bilo narejeno in zakaj. Izvajanje programa dela opišemo po posameznim načrtovanih nalogah. Ta točka bo v poročilu PGD, ki je izvedlo veliko aktivnosti na področju gašenja požarov, sodelovanja pri pomoči ob naravnih ujmah ipd., najobsežnejša. Če ste načrtovali iz izvedli novoletne čestitke s koledarji in imeli dovoljenje za pobiranje prostovoljnih prispevkov, je treba tudi to opisati v tej točki. Opisati je treba tudi aktivnosti ob morebitni nabavi novega gasilskega vozila, gasilske opreme ipd.

6. Izvajanje pogodbe o opravljanju javne gasilske službe

PGD ima sklenjeno z občino pogodbo o opravljanju javne gasilske službe. Ta pogodba, katere sopodpisnik je tudi gasilska zveza v katero je PGD vključeno, je pogoj, da lahko ima PGD status članice GZS in da sme v svojem naslovu uporabljati ime PGD. Zato je treba poročati o izvajanju te pogodbe tudi v letnem poročilu in sicer tako, da se opišejo obveznosti in pravice pogodbenih strank in kako jih je PGD kot pogodbeni stranka izvajala.

7. Premoženje PGD

Poročati je treba tudi o stanju nepremičnega in premičnega premoženja. V tem delu poročila opišemo ugotovitve inventurne komisije: ali ima PGD lastniško urejene svoje nepremičnine v zemljiški knjigi, ali so posamezni objekti in pomožni objekti vrisani v zemljiškem katastru, v kakšnem stanju so nepremičnine, kolikšne so bile naložbe ali stroški vzdrževanja ipd. Če so dane nepremičnine v najem, je treba opisati, s kom je sklenjeno najemno razmerje, s kakšnimi pogoji in kako se izpolnjuje najemna pogodba.

Tudi za premične stvari je treba opisati, katere so, kolikšna je njihova sedanja knjigovodska vrednost, kolikšna je uporabna vrednost, kako so vzdrževane in kje se hranijo. V tej točki opišemo tudi, kje se vodi pisarniško poslovanje PGD, kje je shranjen tekoči arhiv in kje trajni arhiv RD.

8. Stanje v požarnem okolišu

PGD ima v statutu pri namenu delovanja natančno opredeljeno požarno območje, na katerem deluje. Če pride v požarnem območju do sprememb zaradi ukinitve neke proizvodnje, novih podjetij, novih zalog nevarnih materialov, novih cest ipd, vse to vpliva na požarno ogroženost. Zato je treba vsako leto poročati tudi o stanju v požarnem okolišu in kako se PGD prilagaja temu stanju.

9. Izvajanje pridobitne dejavnosti

PGD pridobiva svoje prihodke od nepridobitne dejavnosti iz naslova:

- donacij, ki so brezpogojno plačilo oziroma prispevek v denarju ali naravi oziroma so to zneski ali stvari, ki jih dobi gasilska organizacija od fizičnih ali pravnih oseb in ne pomenijo plačila za proizvode ali storitve, katerih kupci so te osebe,
- volila in dediščine,
- bančne obresti na transakcijskih računih pri bankah in hranilnicah,
- odstopljena dohodnina posameznih davčnih zavezancev.

Vsi drugi prihodki so pridobljeni iz pridobitne dejavnosti. V poročilu je treba opisati, katere pridobitne dejavnosti je PGD izvajala v minulem letu, kako so bile opravljene in kakšen je bil finančen izid. Pojasniti je treba tudi, ali je opravljanje posamezne pridobitne dejavnosti predvideno v statutu in kako je skladno z namenom in cilji PGD.

V največ PGD se bo pridobitna dejavnost nanašala na:

- dajanje lastnih nepremičnin in premičnin v najem. V takem primeru dobivamo najemnino in skrbimo za stvar, ki je dana v najem, kot dober gospodar,
- organiziranje gasilskih tekmovanj. Opišemo, katera tekmovanja so bila, ali smo imeli potrebna dovoljenja, udeležbo in finančni izkupiček,
- organiziranje javne prireditve, gasilske veselice, proslave, piknika ipd. Za javno prireditev je treba izpolniti ustrezne pogoje, ki so predpisani z Zakonom o javnih zbiranjih. V poročilu navedemo, ali smo imeli izpolnjene formalne pogoje, ali so bili na prireditvi kakšni zapleti, ali lahko pričakujemo

odškodninske tožbe, koliko so znašali stroški avtorskih pravic in kolikšen je bil izkupiček,

- prevoz vode in druge storitve, ki so bile opravljene z gasilsko opremo.

10. Pregled izpolnitve finančnega načrta

V tem delu poročila predstavimo izpolnitev finančnega načrta PGD: kako smo dosegli posamezne prihodke iz nepridobitne in pridobitne dejavnosti in za kaj smo porabili pridobljena sredstva.

V tej točki poročila ne poročamo na način, kot sta sestavljena bilanca stanja in izkaz poslovnega izida, ki imata predpisano vsebino in sta sestavni del letnega poročila, ampak na zelo preprost način predstavimo prihodke in odhodke minulega leta na razumljiv, vsem članom PGD dostopen način. Če smo opravljali tudi pridobitno dejavnost je treba poročati tudi o tem, kako so bili poravnani morebitni stroški članom, ki so izvajali to dejavnost.

11. Sodelovanje PGD z GZ, občino, drugimi društvi v kraju in krajani

Za uresničitev namena in ciljev PGD je potrebno tudi sodelovanje z gasilsko zvezo v katero je vključeno in preko nje uresničuje tudi svoje članske pravice v GZS. Opišemo kakšno je bilo to sodelovanje. Opišemo tudi sodelovanje z občino, ki temelji na sklenjeni pogodbi in kako se je izvajalo sodelovanje med občino GZ in PGD. V poročilu na kratko opišemo tudi oblike sodelovanja z drugimi društvi, z osnovnimi šolami in krajani

Odločanje o letnem poročilu PGD

Poročilo o delovanju PGD predlagamo občnemu zboru. Le-ta pri obravnavi oceni, ali so organi društva delali zakonito, v okviru danih pooblastil, opravili naloge, ki so jim bile naložene s programom dela, in tako upravičili zaupanje.

Občnega zbora ni mogoče sklicati prej, preden ni pripravljeno finančno poročilo in poročilo o delovanju društva, torej najhitreje ob koncu januarja oziroma februarja ali marca. Predlog besedila poročila mora sprejeti upravni odbor pred sklicem občnega zbora. Vsem članom mora biti omogočeno, da se v času od sklica do izvedbe občnega s poročilom seznanijo.

Franc Polič